

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Жильцов О.Б.
« 21 » 01 20 21 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій»

для студентів

напряму підготовки 053 Психологія

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія

спеціалізації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2904/21
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
« 21 » 01 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Фурман Вікторія Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Фурман Вікторія Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик

Протокол від 20.01. 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (О.П. Сергєєнкова)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія)

20.01.2020 р.

Керівник освітньої програми _____ (О.П. Сергєєнкова)

Робочу програму перевірено

08.02.2020 р.

Заступник директора _____ (Р.О. Павлюк)

Пролонговано:

на 20 / 20 н.р. _____ (Сергєєнкова О.П.), « 18 » 01 2021 р., протокол № 1

на 20__ / 20__ н.р. _____ (Сергєєнкова О.П.), « ____ » 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (Сергєєнкова О.П.), « ____ » 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (Сергєєнкова О.П.), « ____ » 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	заочна
Вид дисципліни	основна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	
Семестр	10	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	50	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – вивчення теоретичних аспектів дисципліни «Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій» та практичне набуття навичок для роботи з людьми, що постраждали від наслідків впливу надзвичайних (екстремальних ситуацій).

Завдання курсу:

- аналіз теоретичних основ поведінки особистості в умовах надзвичайних ситуацій;
- інтеграція та систематизація знань про можливі кризові стани особистості в сучасних суспільних трансформаціях;
- опанування технологіями психологічної допомоги особистості в умовах надзвичайних ситуацій;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК11. Здатність надавати оперативну психологічну допомогу та використовувати методи психологічного захисту людини в умовах надзвичайних ситуацій.
- СК13. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.
- СК14. Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях.
- СК15. Здатність вибудовувати передбачувану тактику профілактики дистресу чи кризового стану людини.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання:**

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

- ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР13. Диференціювати типи екстремальних ситуацій і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на людину.
- ПР14. Надавати оперативну психологічну допомогу особистості з гострими стресовими реакціями.
- ПР15. Керувати людськими ресурсами, робочими процесами та поведінкою фахівців у складних і екстремальних професійних ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи психологічної допомоги особистості у надзвичайних ситуаціях							
Тема 1. Характеристика екстреної психологічної допомоги в надзвичайних (екстремальних) ситуаціях	10	2		2			6
Тема 2. Класифікація динаміки психогенних розладів особистості що перебувала у надзвичайних ситуаціях	10	2		2			6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4		4			12
Змістовий модуль 2. Екстремальні ситуації пов'язані з загрозою для життя людини							
Тема 3. Психологія тероризму	10	2		2			6
Тема 4. Стихійна масова поведінка людей в екстремальних ситуаціях	10	2		2			6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4		4			12
Змістовий модуль 3. Психологічна корекція особистості що перебувала умовах надзвичайних ситуацій							
Тема 5. Техніки екстреної психологічної допомоги	10	2		2			6
Тема 6. Психологічний де брифінг	11	2		2			7
Модульний контроль	2						
Разом	23	4		4			13
Змістовий модуль 4. Особливості роботи психолога в осередку надзвичайної (екстремальної) ситуації							
Тема 7. Робота психолога в осередку надзвичайної (екстремальної)	10	2		2			6

ситуації)							
Тема 8. Посттравматичний стресовий розлад: моделі та діагностика	11	2		2			7
Модульний контроль	2						
Разом	23	4		4			13
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	16		16			50

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи психологічної допомоги особистості у надзвичайних ситуаціях

Лекція 1. Характеристика екстреної психологічної допомоги у надзвичайних (екстремальних) ситуаціях

Кризова психологія. Екстрена психологічна допомога. Надзвичайна (екстремальна) ситуація. Класифікація надзвичайних (екстремальних) ситуацій. Загальні підходи до оцінки надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. Гострий стресовий стан.

Основні поняття теми:

Екстрена психологічна допомога, надзвичайна (екстремальна ситуація), психотравма, стрес, стресовий стан.

Практичне заняття 1. Екстрена психологічна допомога у надзвичайних (екстремальних) ситуаціях

1. Окресліть психодіагностичні критерії психологічного здоров'я особистості. Відповідно підберіть діагностичний інструментарій.

2. Підготувати інформацію щодо існуючих на сьогодні рекомендацій для рятувальників, психологів працюючих у осередку надзвичайної (екстремальної) ситуації. Надати загальний аналіз запропонованих рекомендацій для фахівців різних категорій.

Лекція 2. Класифікація динаміки психогенних розладів особистості що перебувала у надзвичайних ситуаціях

Психогенні розлади. Внутрішньоособистісний конфлікт, зумовлений переживанням психотравмуючої ситуації. Роль екзогенно-стресового агента. Емоційний стрес і психічні травми. Загальна характеристика та класифікація психогенній. Компоненти психопатологічної феноменології невротичних порушень. Повна або парціальна ретро- і антироградна амнезія. Афективні розлади. Параноїдальний синдром. Галюцинаторний синдром.

Основні поняття теми: психогенні розлади, внутрішньоособистісний конфлікт, психотравмуюча ситуація, емоційний стрес.

Практичне заняття 2. Характеристика динаміки психогенних розладів

1. Представити у вигляді презентації класифікацію динаміки психогенних розладів за даними зарубіжних фахівців.
2. Підібрати та охарактеризувати відеоряд прикладів психогенних розладів.

Змістовий модуль 2

Екстремальні ситуації пов'язані з загрозою для життя людини

Лекція 3. Психологія тероризму

Психологічні підходи до тлумачення явища тероризму. Психологічні підходи до тлумачення явища тероризму: невротичний, соціально-рефлексивний, соціально-пізнавальний, структуралістичний, прагматично-політичний, прагматично-кримінальний, постмодерністський. Психологічний портрет терориста. Тероризм у сучасному світі. Форми і прояви тероризму.

Основні поняття теми: тероризм, терористична активність, терористичний акт, міжнародний тероризм

Практичне заняття 3. Заходи проти тероризму

Скласти психологічний портрет терориста на прикладі будь-якої відомої терористичної ситуації, проаналізувати її та представити.

Лекція 4. Стихійна масова поведінка людей в екстремальних ситуаціях

Характеристика стихійної масової поведінки людей в екстремальних ситуаціях. Характеристика натовпу. Циркуляція чуток. Паніка та інші масові явища.

Основні поняття теми: стихійна масова поведінка, мотивація, потреби, чулки, паніка, маніпуляція, навіювання.

Практичне заняття 4. Практичний наліз рекомендацій та алгоритму дій при стихійних масових поведінкових проявах людей

Підготувати алгоритм дій/рекомендацій для різних вікових груп щодо моделей поведінки збереження внутрішнього ресурсу при стихійній масовій поведінці людей.

Змістовий модуль 3

Психологічна корекція особистості що перебувала в умовах надзвичайних ситуацій

Лекція 5. Техніки екстреної психологічної допомоги

Екстрена психологічна допомога. Основні проблеми організації надання екстреної психологічної допомоги постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій. Принципи надання допомоги: принцип захисту інтересів клієнта, принцип «не нашкодь», принцип добровільності, принцип конфіденційності, принцип професійної мотивації, принцип професійної компетентності.

Психотерапевтичні й психокорекційні техніки, що використовуються при наданні екстреної психологічної допомоги. Алгоритм перших дій.

Основні поняття теми: екстрена психологічна допомога, принципи, техніки, алгоритм перших дій.

Практичне заняття 5. Практичне опрацювання технік надання екстреної психологічної допомоги

Підготувати приклади відео/презентація реальних прикладів застосування технік надання екстреної психологічної допомоги.

Лекція 6. Психологічний дебрифінг

Психологічний дебрифінг. Мета та завдання де брифінгу. Опрацювання основних почуттів і вимір інтенсивності стресу. Фаза фактів. Фаза думок. Фаза реагування. Мобілізація ресурсів, забезпечення інформацією та формування планів на майбутнє.

Основні поняття теми: психологічний дебрифінг, фази дебрифінгу, стрес, мобілізація ресурсів.

Практичне заняття 6. Психологічний дебрифінг: практичне застосування

Підготувати та змоделювати психологічний дебрифінг у навчальній групі як форму кризової інтервенції.

Змістовний модуль 4. Особливості роботи психолога в осередку надзвичайної (екстремальної) ситуації

Лекція 7. Робота психолога в осередку надзвичайної (екстремальної ситуації)

Характеристика психологічної діяльності в осередку екстремальної ситуації. Стресовий стан. Методи психологічного впливу. Особливості професійної діяльності психолога екстреної психологічної допомоги у гострому стресовому стані (ГСС). Психодіагностика. Психотехніки. Психотерапія межових психосоматичних порушень.

Основні поняття теми: травма, травматична подія, потрясіння, стресовий стан.

Практичне заняття 7. Надання психологічної допомоги у результаті впливу екстремальної ситуації

1. Окресліть принципи надання допомоги людям, що перенесли психотравму у результаті впливу екстремальної ситуації.

2. Підберіть психодіагностичний інструментарій для діагностики психосоматичних порушень у результаті впливу екстремальної ситуації.

Лекція 8. Посттравматичний стресовий розлад: моделі та діагностика

Характеристика та особливості посттравматичного стресового розладу. Соціальна значущість. Кластери симптомів – уникнення, гіперзбудженість, перепроживання, проблеми із пам'яттю та емоційною сферою. Діагностичні критерії за DSM-5. Дефеніція травми. Психотерапія. Медикаментозна терапія

Основні поняття теми: ПТСР, стрес, депресія, невроз.

Практичне заняття 8. Індивідуально-групова психодіагностика

Представити діагностичні критерії ПТСР. Представити методи діагностики ПТСР. Характеристика психотерапії при ПТСР.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	2	25	1	25	1	25	1	25
Разом			54		54		54		54
Максимальна кількість балів: 216									
Розрахунок коефіцієнта: $216: 60=3,60$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи психологічної допомоги особистості у надзвичайних ситуаціях

Тема 1. Характеристика екстреної психологічної допомоги в надзвичайних (екстремальних) ситуаціях

Наведіть приклад та проаналізуйте (+/-) надзвичайної (екстремальної) ситуації та дії фахівців-психологів в ній (бажано за 2018-2019 роки) – 5 балів.

Змістовий модуль 2

Екстремальні ситуації пов'язані з загрозою для життя людини

Тема 3. Психологія тероризму

Розробіть алгоритм дій психологічної профілактики проти тероризму для населення – 5 балів.

Змістовий модуль 3

Психологічна корекція особистості що перебувала в умовах надзвичайних ситуацій

Тема 5. Техніки екстреної психологічної допомоги

Змодельуйте та представте надзвичайну (екстремальну) ситуацію та Ваші дії в ній як фахівця – 5 балів.

Змістовний модуль 4.

Тема 7. Робота психолога в осередку надзвичайної (екстремальної ситуації)

Окресліть можливі варіанти психологічної допомоги за сюжетом кінострічки «Список Шіндлера» або «Життя Пі» – 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- своєчасність виконання навчальних завдань 1б;
- повний обсяг їх виконання 1б;
- якість виконання навчальних завдань 2б;
- творчий підхід у виконанні завдань 1б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій комбінованій формі.

Таблиця 6.3.1

Зміст і критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Перший (визначення якості володіння базовими поняттями)	тести	15
Другий (виявлення здатності до аналізу, синтезу, конкретизації й узагальнення змісту навчальної дисципліни)	запитання, що передбачає розгорнуту відповідь	4
Третій (встановлення спроможності до застосування знань на практиці)	психологічна задача	6

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену.

Таблиця 6.4.1

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету з педагогіки вищої школи	15
Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету з психології вищої школи	15
Правильність та аргументованість розв'язування психологічної задачі	10
Разом	40 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Надайте визначення поняття «надзвичайна (екстремальна) ситуація».
2. Які відомі Вам види надзвичайних (екстремальних) ситуацій, опишіть їх класифікацію?
3. Надайте визначення понять: вражаючий фактор надзвичайної ситуації, зона надзвичайної ситуації, зона зараження, осередок ураження, оцінка ураження.
4. Окресліть головні принципи екстреної психологічної допомоги.
5. Назвіть базові функції екстреної психологічної допомоги.
6. Зазначте, у чому полягають відмінності надзвичайної (екстремальної) ситуації від звичайної терапевтичної ситуації?
7. Окресліть мету та завдання екстреної психологічної допомоги.
8. Опишіть напрямки психотерапії та психопрофілактики для здорової частини населення та осіб з розвинутими нервово-психічними порушеннями.
9. Назвіть ключові аспекти психотерапії рятувальників.
10. У чому полягає мета «інформаційної терапії»?
11. Назвіть правила першої психологічної допомоги для рятувальників та психологів.
12. Які відомі Вам фактори, викликані екстремальною ситуацією?
13. Класифікуйте динаміку психогенних розладів за даними зарубіжних та вітчизняних фахівців.
14. Опишіть відомі Вам техніки екстреної психологічної допомоги на прикладі: марення, галюцинації, апатії, ступору, рухових збуджень, агресії, істерики, нервового тремтіння, плачу, переживання насильства.
15. Окресліть психогенії у екстремальних ситуаціях.

16. Опишіть наслідки травмуючого впливу на психічну діяльність людини.
17. Які відомі Вам психогенні розлади, що спостерігаються під час та після екстремальних ситуацій?
18. Окресліть результати власного індивідуально-психологічного портрету. Проаналізуйте самооцінку сильних та слабких проявів Вашої особистості.
19. Систематизуйте існуючі стандартизовані опитувальники особистісного та візуально-діагностичного спрямування для професійної діяльності психолога в осередку надзвичайної (екстремальної) ситуації.
20. Які відомі Вам методи підтримання психосоматичного здоров'я для практикуючих психологів, рятувальників?
21. У чому полягає суть індивідуально-групової психологічної саморегуляції для підвищення рівня професійної діяльності психолога?
22. Окресліть посттравматичний стресовий розлад: моделі та діагностика.
23. У чому полягає суть психологічного «дебріфінгу»?
24. Охарактеризуйте стихійну масову поведінку людей в екстремальних ситуаціях.
25. Окресліть основні вектори роботи психолога в осередку надзвичайної (екстремальної ситуації).
26. Опишіть Ваші дії як психолога під час панічної поведінки натовпу, за умови власної присутності?
27. Окресліть Ваші пропозиції щодо профілактики можливих терористичних актів, розповсюдження кримінальної активності в Україні?
28. Опишіть роль психолога в системі міжнародної співпраці?
29. Охарактеризуйте теперішню соціально-психологічну ситуацію в Україні?
30. Надайте психологічний аналіз стану безпеки на наявні загрози для життєдіяльності населення.
31. Окресліть головні принципи надання допомоги людям, що перенесли психологічну травму в результаті впливу екстремальної ситуації.
32. Охарактеризуйте загальні підходи до оцінки надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична картка дисципліни «Психологічна допомога особистості в умовах надзвичайних ситуацій» для студентів спеціальності 053 Психологія

Разом: 120 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 50 год. Максимальна кількість балів - 216
Коефіцієнт – 3,60

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4
Назва модуля	Теоретичні основи психологічної допомоги особистості у надзвичайних ситуаціях	Екстремальні ситуації пов'язані з загрозою для життя людини	Психологічна корекція особистості що перебувала в умовах надзвичайних ситуацій	Особливості роботи психолога в осередку надзвичайної (екстремальної) ситуації
Кількість балів за модуль	54 бали	54 бали	54 бали	54 бали
Теми лекцій	1. Характеристика екстреної психологічної допомоги в надзвичайних (екстремальних) ситуаціях (1 бал) 2. Класифікація динаміки психогенних розладів особистості у надзвичайних ситуаціях (1 бал)	3. Психологія тероризму (1бал) 4. Стихійна масова поведінка людей в екстремальних ситуаціях (1 бал)	5. Техніки екстреної психологічної допомоги (1 бал) 6. Психологічний дебрифінг (1 бал)	7. Робота психолога в осередку надзвичайної (екстремальної ситуації) (1 бал) 8. Посттравматичний стресовий розлад: моделі та діагностика (1 бал)
Кількість балів	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали
Теми практичних занять	1. Екстрена психологічна допомога у надзвичайних (екстремальних) ситуаціях (11 балів) 2. Характеристика динаміки психогенних розладів (11 балів)	3. Заходи проти тероризму (11 балів) 4. Практичний наліз рекомендацій та алгоритму дій при стихійних масових поведінкових проявах людей (11 балів)	5. Практичне опрацювання технік надання екстреної психологічної допомоги (11 балів) 6. Психологічний дебрифінг: практичне застосування (11 балів)	7. Надання психологічної допомоги у результаті впливу екстремальної ситуації (11 балів) 8. Індивідуально-групова психодіагностика (11 балів)

Кількість балів	22 бали	22 бали	22 бали	22 бали
Самостійна робота	Наведіть приклад та проаналізуйте (+/-) надзвичайної (екстремальної) ситуації та дії фахівців-психологів в ній (бажано за 2018-2019 роки) – 5 балів	Розробіть алгоритм дій психологічної профілактики проти тероризму для населення – 5 балів	Змодельуйте та представте надзвичайну (екстремальну) ситуацію та Ваші дії в ній як фахівця – 5 балів	Окресліть можливі варіанти психологічної допомоги за сюжетом кінострічки «Список Шіндлера» або «Життя Пі» – 5 балів.
Кількість балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 216 Коефіцієнт для переведення у 60-бальну шкалу – 3,60			
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів			

6. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Екстремальна психологія: підручник / за заг. ред. проф. О.В. Тімченка – Х.: УЦЗУ, 2007. – 502 с.
2. Кризова психологія.: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2010. – 383 с.
3. Психологічні наслідки перебування рятувальників у зоні проведення антитерористичної операції. Лебедева С.Ю., Назаров О.О., Овсяннікова Я.О., Оніщенко Н.В., Похілько Д.С., Тімченко О.В., Христенко В.Є. Психологічні наслідки перебування рятувальників у зоні проведення антитерористичної операції: Монографія /За заг. ред. Н.В. Оніщенко, О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, 2019. – 543 с.
4. Інтернет ресурс: <http://extrpsy.nuczu.edu.ua/statya12>

Додаткова література:

5. Everstine D., Everstine L., The Trauma Response. New York. WW.Norton, 1993.
6. Lassoga F., Gasch B. Psychische erste Hilfe bei Unfallen. Wien: Stumpf und Kossendey, 1997.
7. Кінострічка «Список Шіндлера».
8. Кінострічка «Життя Пі».
9. Інтернет ресурс: <http://www.mvk.if.ua/cssm/29453>